Regulačný prístup Telekomunikačného úradu Slovenskej republiky k poskytovaniu hlasových služieb na báze internetového protokolu

Je všeobecne uznávané, že aplikácie prenosu hlasu prostredníctvom internetového protokolu (VoIP) predstavujú technológiu, ktorá významným spôsobom ovplyvňuje sektor elektronických komunikácií. VoIP predstavuje potenciál na zvýšenie konkurencie v oblasti hlasových služieb, na zavedenie nových progresívnych služieb pre zákazníkov a zníženie nákladov pre podniky.

V súvislosti s implementáciou nového regulačného rámca dochádza k niektorým zmenám v prístupe Telekomunikačného úradu Slovenskej republiky (ďalej len TÚ SR) k regulácii služby prenosu hlasu prostredníctvom internetového protokolu. Z hľadiska najzákladnejšej klasifikácie možno VoIP služby rozdeliť do nasledovných dvoch kategórií:

● Manažované VoIP služby ktoré poskytujú prístup do PSTN (public switched telephone network), čiže verejnej telefónnej siete (VTS) s prepájaním okruhov. Takéto služby sú definované ako verejná telefónna služba a podľa zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o elektronických komunikáciách) tiež aj elektronická komunikačná služba,

● Nemanažované VoIP služby ktoré poskytujú hlasovú komunikáciu len medzi užívateľmi Internetu, bez možnosti prístupu do PSTN, takže sa nejedná ani o verejnú telefónnu ani o elektronickú komunikačnú službu a teda táto kategória nespadá pod reguláciu.

Prostredníctvom technológie VoIP môže byť poskytovaná nielen elektronická komunikačná služba, ale aj verejná telefónna služba, prípadne aj univerzálna služba (US) podľa zákona o elektronických komunikáciách.

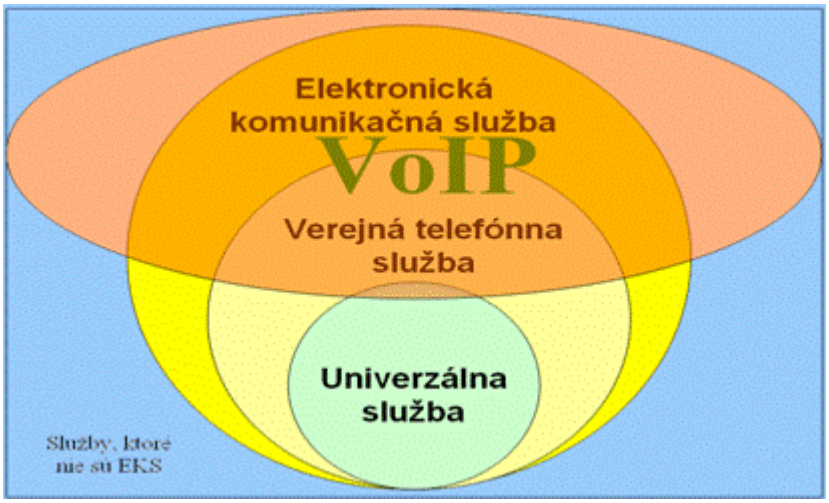

Definície služieb podľa zákona o elektronických komunikáciách

Elektronická komunikačná služba (ďalej len „služba“) je služba obvykle poskytovaná za odplatu, ktorá spočíva úplne alebo prevažne v prenose signálov v sieťach, vrátane telekomunikačných služieb a prenosových služieb v sieťach používaných na

rozhlasové a televízne vysielanie. Služba nie je poskytovanie obsahu ani zabezpečenie alebo vykonávanie redakčného dohľadu nad obsahom prenášaným pomocou sietí a služieb a nezahŕňa služby informačnej spoločnosti (§ 2 písm. a) zákona 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode), ktoré nespočívajú úplne alebo prevažne v prenose signálov v sieťach.

Verejná služba je verejne dostupná služba, o ktorej používanie sa môže uchádzať každý záujemca.

Verejná telefónna služba je verejná služba na priame alebo nepriame vytváranie a prijímanie národných a medzinárodných volaní prostredníctvom jedného alebo viacerých čísel národného alebo medzinárodného číslovacieho plánu.

Volanie je spojenie zostavené prostredníctvom verejnej služby, ktoré umožňuje obojsmernú hlasovú komunikáciu.

Univerzálna služba je minimálny súbor služieb, ktoré sú dostupné v určenej kvalite na celom území Slovenskej republiky všetkým koncovým užívateľom bez ohľadu na ich geografickú polohu a za prijateľnú cenu, ktorou je cena prihliadajúca na úroveň spotrebiteľských cien a príjmy obyvateľov.

Ak je technológiou VoIP poskytovaná verejná elektronická komunikačná služba, potom podľa zákona o elektronických komunikáciách podlieha viacerým podmienkam a povinnostiam, z ktorých najvýznamnejšie sú:

· povinnosť podniku oznámiť TÚ SR začatie poskytovania služby (§ 15);

· povinnosť podniku plniť podmienky stanovené individuálnym povolením na používanie čísel (§ 31 ods. 4);

· povinnosť podniku zabezpečiť transparentnosť a zverejňovanie informácií ohľadom cien a podmienok poskytovania verejne dostupnej služby v rozsahu určenom všeobecným povolením na poskytovanie sietí a služieb (§ 42);

· povinnosť podniku, ktorý prideľuje čísla svojim účastníkom, viesť evidenciu osobných údajov všetkých svojich účastníkov (§ 43 ods. 2 písm. b) ;

· povinnosť podniku uzavrieť s účastníkom zmluvu o poskytovaní verejných služieb (§ 44);

· povinnosť podniku zverejniť ukazovatele kvality služby, ak tak TÚ SR určí vo všeobecnom povolení (§ 46);

· povinnosť podniku zabezpečovať ochranu súkromia (§ 55);

· povinnosť podniku zabezpečovať bezpečnosť a integritu sietí a služieb a dostupnosť sietí a služieb v prípade krízových situácií (§ 64; § 43 ods. 6);

· právo podniku rokovať o prepojení (§ 27);

· právo podniku používať čísla na základe individuálneho povolenia (§ 31 ods.1 a 2).

Podnik poskytujúci verejnú službu na vytváranie vnútroštátnych volaní prostredníctvom čísla alebo čísel z národného číslovacieho plánu má ďalej povinnosť

. zabezpečiť koncovým užívateľom bezplatný prístup k tiesňovým službám, vrátane prístupu na európske číslo tiesňovej služby 112 (§ 41 ods. 1); rovnako pre koncových užívateľov so zdravotným postihnutím a prístup k službám v rámci harmonizovaného číselného rozsahu 116;

. zabezpečiť, ak je to technicky a ekonomicky možné, aby koncoví užívatelia mali prístup k

a) službám s použitím negeografických čísel v rámci Európskej únie a mohli tieto služby využívať,
b) všetkým číslam v národných telefónnych číslovacích plánoch členských štátov, číslam európskeho telefónneho číslovacieho priestoru a medzinárodným telefónnym číslam služieb volania na účet volaného, bez ohľadu na technológiu a zariadenia, ktoré podnik používa (§ 41 ods. 3).

Poskytovatelia verejnej telefónnej služby majú okrem vyššie uvedených aj ďalšie povinnosti, napríklad povinnosť podniku umožniť každému účastníkovi ponechať si svoje číslo nezávisle od podniku poskytujúceho službu, t.j. povinnosť prenositeľnosti čísla (§ 48).

Číslovanie

Podľa všeobecne záväzného právneho predpisu - opatrenia Telekomunikačného úradu Slovenskej republiky z 8. decembra 2011 č. O-26/2011 o číslovacom pláne:

Na poskytovanie elektronickej komunikačnej služby hlas prostredníctvom internetového protokolu prideľuje úrad poskytovateľom služby:

1. čísla z množiny (0) 650 xxx xxx až (0) 654 xxx xxx na prideľovanie pre koncových užívateľov,

2. čísla z množiny (0) 690 xxx xxx až (0) 696 xxx xxx na prideľovanie pre koncových užívateľov,

3. čísla z množiny (0) 602 xxx xxx ako prístupové kódy z verejnej telefónnej siete do internetu.

Prístup TÚ SR k regulácii služieb VoIP vychádza z princípu technologickej neutrality. Rovnako podmienky na používanie číselných množín pre poskytovanie služieb sú založené na technologickej neutralite.

To znamená, že používanie geografických čísel na poskytovanie verejnej telefónnej služby využitím technológie internetového protokolu je v princípe možné za dodržania príslušných podmienok a povinností vyplývajúcich zo zákona o elektronických komunikáciách, všeobecného povolenia č. 1/2011 na poskytovanie sietí a služieb a rozhodnutia o pridelení čísel.

Z definície tejto služby a súčasne aj definície geografického čísla (§ 2 ods. 5 zákona o elektronických komunikáciách) vyplýva nasledovné:

1. podnik môže poskytovať verejnú telefónnu službu na báze technológie IP protokolu, ak nejakým spôsobom zabráni nomádickému charakteru služby (technicky alebo právne,...), čiže zachová status geografického čísla,

2. podľa zákona o elektronických komunikáciách zabezpečí:

● prenositeľnosť čísla,

● volanie na všetky tiesňové čísla vrátane 112,

● poskytne identifikáciu a lokalizáciu volajúceho na tiesňové čísla vrátane 112.

Samozrejme zo zákona o elektronických komunikáciách, ako aj zo všeobecného povolenia na poskytovanie sietí a služieb a z ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov, vyplývajú aj ďalšie povinnosti podniku ako poskytovateľa verejnej telefónnej služby, ale tieto sú asi najsledovanejšie aj vzhľadom na skutočnosť, že poskytovanie verejnej telefónnej služby na báze technológie internetového protokolu je považované za nastupujúcu alternatívu pri náhrade klasických hlasových služieb v sieťach PSTN.

Používanie geografických čísel na poskytovanie verejnej telefónnej služby prostredníctvom technológie VoIP je umožnené aj v iných štátoch EÚ a Európska komisia dokonca vydala dokument COCOM 06-14 “Regulatory treatment of Voice over IP services”, kde vyzýva členské štáty na flexibilnejšie používanie geografických čísel pre hlasové služby na báze internetového protokolu.

Záver

Vývoj v oblasti nových služieb s nástupom služieb ako tripple play, služieb výhradne poskytovaných na báze sietí budúcich generácií NGN (next generation networks), pri dnešnej konvergencii služieb a sietí bude v najbližšom období potláčať informačný obsah geografického čísla. Odborníci hľadajú riešenia ako pri týchto nových službách zabezpečiť povinnosti vyplývajúce zo súčasného regulačného rámca (napr. lokalizácia volajúceho na 112). Spoľahlivé riešenie lokalizácie volajúceho sa v blízkej budúcnosti očakáva od európskych štandardizačných organizácií na základe mandátu Európskej komisie M/493 EN - Standardisation mandate to the European Standards Organisations (ESO) in support of the location enhanced emergency call service

Toto stanovisko vychádza zo súčasného legislatívneho rámca, súčasných technológií a úrovne poznatkov v tejto oblasti. Pretože vývoj speje nezadržateľne dopredu a technológie a poznatky sa rýchlym tempom vyvíjajú, je možné, že v krátkej dobe bude potrebné toto stanovisko korigovať.

Referencie

1. Zákon č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov,

2. Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/136/EC z 25. novembra 2009, ktorou sa mení smernica č. 2002/22/EC zo 7. marca 2002 o univerzálnej službe a právach užívateľov súvisiacich s elektronickými komunikačnými sieťami a službami (smernica o univerzálnej službe)

3. Dokument COCOM 06-14 “Regulatory treatment of Voice over IP services”,

4. Opatrenie Telekomunikačného úradu Slovenskej republiky z 8. Decembra 2011 č. O-26/2011 o číslovacom pláne